

Odpowiedzialności za mienie powierzone pracownikowi

Stosownie do przepisów Kodeksu pracy (art. 124 § 1), *pracownik, któremu powierzono mienie z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu*. Koniecznym warunkiem odpowiedzialności na zasadach określonych w rozdziale II działu piątego Kodeksu pracy jest powierzenie pracownikowi mienia (wyrok SN z dn. 03.12.1981 r., IV PR 350/81). Pracownik odpowiada za mienie powierzone tylko wtedy, gdy ma nad tym mieniem pieczę i bezpośredni nadzór (wyrok SN z dn. 03.12.2013 r., I PK 140/13). W uzasadnieniu powołanego orzeczenia stwierdzono, że prawidłowe powierzenie mienia następuje tylko wówczas, gdy dojdzie do oddania go pracownikowi w okolicznościach umożliwiających mu zwrot lub wyliczenie się z mienia. Prawidłowe powierzenie mienia łączy się z możliwością sprawowania pieczy nad mieniem. Sam fakt podpisania deklaracji o przyjęciu mienia nie jest wystarczający do odpowiedzialności na zasadzie art. 124 § 2 KP (tak: A. M. Świątkowski, Kodeks Pracy. Komentarz.). Podobnie, podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego nie jest uznawane za prawidłowe powierzenie mienia skutkujące odpowiedzialnością pracownika. Zgodnie z art. 124 § 3 KP pracownik może się uwolnić od odpowiedzialności za powierzone mienie, jeżeli wykaze, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia (wyrok SN z dn. 19.06.1979 r., IV PR 164/79).

Sąd Najwyższy w wyroku z dn. 01.07.1977 r. (IV PR 156/77) wskazał, że odpowiedzialność pracownika za powierzone mienie uwarunkowana jest, w myśl art. 124 i art. 125 KP, istnieniem pisemnej umowy o odpowiedzialności materialnej oraz udokumentowanym powierzeniem mienia do zwrotu lub wyliczenia się. W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentowano często, że przy prawidłowym powierzeniu mienia muszą wystąpić dwa elementy – pisemna deklaracja lub umowa o przyjęciu przez pracownika odpowiedzialności materialnej oraz udokumentowane powierzenie mienia. Jednocześnie, w doktrynie podkreśla się, że rygor zaostrzonej odpowiedzialności może być zastosowany jedynie do pracownika, który faktycznie oznaczonym mieniem władał, a nie tylko podpisał deklarację.